

Evoluția cadrelor de raportare a sustenabilității

Drd. Iulia-Diana COSTEA,

*Universitatea de Vest din Timișoara,
e-mail: iulia.costea00@e-uvt.ro*

*Prof. univ. dr. Habil. Camelia-Daniela
HAȚEGAN,*

*Centrul Est-European pentru Cercetare în Economie
și Afaceri, Universitatea de Vest din Timișoara,
e-mail: camelia.hategan@e-uvt.ro*

Rezumat

În ultimii ani a avut loc o evoluție a practicilor de raportare în ceea ce privește sustenabilitatea, pornind de la mai multe cadre de raportare aplicate de companiile din Uniunea Europeană, până la tranziția spre un singur cadru legislativ: Standardele europene de raportare privind sustenabilitatea (ESRS). Obiectivul cercetării este de a identifica tendințele și abordările de cercetare referitoare la evoluția cadrelor de raportare de sustenabilitate. Pentru atingerea obiectivului a fost realizată analiză bibliometrică asupra unui eșantion de peste 1.000 de articole din Web of Science, pe o perioadă de cinci ani, utilizând software-ul VOSviewer. Cuvintele cheie selectate ca fiind relevante pentru această cercetare au inclus expresii precum „raportare privind sustenabilitatea”, „raportare ESG”, „raportare privind responsabilitatea socială a întreprinderilor” și „Standarde europene de raportare privind sustenabilitatea”. Rezultatele cercetării sugerează un interes clar pentru informațiile privind durabilitatea cu privire la toate cele trei componente, „E”, „S” și „G”, dar un număr insuficient de articole privind tranziția la ESRS, cerințele stipulate de acest cadru legal sau misiunile de asigurare asupra corectitudinii rapoartelor de durabilitate. În pofida abundenței cercetărilor în domeniul sustenabilității, această lucrare contribuie la o înțelegere mai bună a cerințelor de prezentare stipulate în ESRS, precum și a informațiilor care trebuie incluse de companiile care intră sub incidența Directivei europene privind raportarea corporativă în materie de sustenabilitate (CSRD).

Cuvinte cheie: raportare; sustenabilitate; ESG; raportarea responsabilității sociale corporative; standardele europene de raportare privind sustenabilitatea;

Clasificare JEL: M14, Q01, Q56

Vă rugăm să citați acest articol astfel:

Costea, I.-D., Hațegan, C.-D. (2025), Evolution of Sustainability Reporting Frameworks, *Audit Financiar*, vol. XXIII, no. 3(179)/2025, pp.555-575, DOI: 10.20869/AUDITF/2025/179/016

Link permanent pentru acest document:

<http://dx.doi.org/10.20869/AUDITF/2025/179/016>

Data primirii articolului: 5.05.2025

Data revizuirii: 8.05.2025

Data acceptării: 4.07.2025

Introducere

În contextul unei economii emergente, fiecare companie încearcă să rămână competitivă prin furnizarea de produse și servicii de calitate, precum și prin adaptarea la noile tendințe privind sustenabilitatea. Prin raportarea de durabilitate întreprinderile pot demonstra că sunt responsabile din punct de vedere ecologic și social, dar își pot îmbunătăți, totodată, și relația cu diverse părți interesate (Manes-Rossi et al., 2018). Printre caracteristicile importante pe care orice declarație de sustenabilitate trebuie să le aibă în vedere se află transparența, crearea de valoare adăugată, creșterea performanței, reputației și responsabilității, dar și implicarea părților interesate. O viziune de ansamblu asupra impactului, riscurilor și oportunităților cu care se confruntă companiile poate fi conturată prin intermediul a trei componente principale: de mediu, social și de guvernanță (ESG). Componenta de mediu se referă la utilizarea energiei, eliberarea în atmosferă a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES), gestionarea deșeurilor, problematici de biodiversitate, consumul de apă sau poluarea. Componentele sociale care se regăsesc în raportarea ESG se referă la relația dintre companie și forța de muncă proprie, comunitățile din jurul întreprinderii, politicile de sănătate și siguranță, aspectele legate de diversitate și incluziune. Termenul de guvernanță include practici organizaționale, politici de etică și gestionarea riscurilor (Filho et al., 2025).

De-a lungul ultimilor ani, mai multe cadre de raportare au fost implementate cu scopul de a sprijini companiile în tranziția lor către practici sustenabile. Astfel de exemple de standarde includ „Global Reporting Initiative” (GRI), „Sustainability Accounting Standards Board” (SASB), „Taskforce on climate-related Financial Disclosure” (TCFD), „International Integrated Reporting Council” (IIRC) și „Sustainable Development Goal Disclosure Recommendations” (SDGD).

Cu toate acestea, pentru asigurarea unor informații comparabile și fiabile, tranziția către un singur cadru de raportare a fost imperios necesară. Astfel, în 2023, Comisia Europeană a pus bazele unui nou set de reglementări: Standardele europene de durabilitate (ESRS), care au intrat în vigoare la 1 ianuarie 2024. Primele declarații de sustenabilitate sunt publicate în 2025, pentru anul financiar încheiat – 2024, ca parte integrată a raportului de management. După cum afirmă Parrondo (2024), reglementările ESRS se aliniază la

obiectivele de durabilitate ale Organizației Națiunilor Unite și sunt aplicabile pentru sectoarele de mediu, sociale și de guvernanță. Prin intermediul prezentei reglementări, se cere o prezentare detaliată asupra impacturilor, riscurilor și oportunităților, creând, de asemenea, valoare adăugată pe termen lung pentru întreprinderi. Impactul acestei schimbări este vizibil și pe piața bursieră a UE, printr-o proporție de 25% din totalul prețurilor formate din componente non-fundamentale. Accentul investitorilor se focusează încetul cu încetul către obiective durabile care pot fi măsurate prin scoruri ESG (Alessi et al., 2022).

Această lucrare își propune să examineze etapele raportării privind durabilitatea în ultimii cinci ani, punând accent pe reglementările ESRS. Pentru a sublinia rigurozitatea standardului cu privire la fiecare aspect ESG, o descriere detaliată a cerințelor de prezentare este furnizată în capitolul de analiză a literaturii de specialitate. În plus, lucrarea prezintă evoluția raportării nefinanciare până la implementarea Directivei europene privind raportarea corporativă în materie de sustenabilitate (CSRD). O cercetare mai aprofundată a fost realizată cu ajutorul unei analize bibliometrice, care a inclus numărul de apariții a cuvintelor cheie, coautoratul în funcție de țări și corelarea bibliografică a articolelor. Studiul de caz efectuat urmărește să evidențieze un interes crescut pentru raportarea privind durabilitatea în general, dar identifică și o lacună în literatura de specialitate în ceea ce privește tranziția la ESRS.

Rezultatele acestei lucrări de cercetare sunt relevante pentru orice utilizator care dorește să înțeleagă evoluția raportării privind sustenabilitatea în ultimii cinci ani, precum și care sunt noile incertitudini cu care se confruntă companiile. În plus, studiul de caz contribuie la cercetarea academică în domeniul dezvoltării durabile, oferind un punct de vedere mai clar asupra cerințelor de prezentare a informațiilor conform ESRS.

Lucrarea este împărțită în patru secțiuni: introducere, analiza literaturii de specialitate, în care este descrisă pas cu pas evoluția raportării de sustenabilitate și este evidențiată tranziția către ESRS, metodologia cercetării, care prezintă premisele folosite în cadrul analizei bibliometrice, rezultate și discuții, capitol în care sunt prezentate mai multe hărți sugestive pentru studiul de caz, iar, în final, concluzii pe baza întregii cercetări.

1. Analiza literaturii de specialitate

1.1 Dezvoltarea și evoluția raportării privind durabilitatea

În ultimii ani, raportarea privind durabilitatea a jucat un rol important în influențarea modului în care companiile comunică cu părțile interesate și în care acestea operează în cadrul industriilor din care fac parte. Această tendință este vizibil mai semnificativă în Europa, deoarece firmele europene au început să raporteze anual informații privind durabilitatea. Pornind de la mai puțin de 10% din întreprinderi în 2006, în Europa a avut loc o creștere impresionantă, de peste 80%, în ceea ce privește prezentarea informațiilor cu caracter nefinanciar. Creșterea semnificativă s-a datorat intrării în vigoare a cadrului de raportare „Global Reporting Initiative” (GRI) în 2007 (Stolowy & Paugam, 2018). Tsang et al. (2023) afirmă că principalele obiective ale companiilor sunt de a maximiza avantajele acționarilor și de a oferi beneficii societății în care activează. Alte aspecte pozitive ale raportării privind sustenabilitatea, care au fost identificate de același autor menționat anterior, sunt scăderea costului de capital, creșterea satisfacției clienților și angajaților, accesul la finanțare mai bună și un brand mai consolidat.

Cu toate acestea, încă există multe definiții destul de diferite privind durabilitatea. Majoritatea acestora conțin noțiuni privind responsabilitatea socială a întreprinderilor, raportarea integrată, raportarea nefinanciară și, desigur, aspecte de mediu, sociale și de guvernanta (Stolowy & Paugam, 2023). Pentru a ilustra diversitatea definițiilor, Durand et al. (2022) au analizat un eșantion de 5.411 rapoarte corporative care fac referire la subiecte legate de sustenabilitate. Rezultatele cercetării au arătat faptul că rapoartele privind durabilitatea au denumiri diferite, dar conțin informații similare. Lista cuprinde mai multe titluri, precum: „raport de responsabilitate globală”, „raport de mediu”, „declarație nefinanciară”, „raport de sustenabilitate” și așa mai departe.

În plus, când vine vorba de sustenabilitate, diversitatea formulărilor este demonstrată și de Fometescu și Hategan (2023), care au efectuat o analiză bibliometrică asupra rapoartelor ce conțin informații nefinanciare în perioada 2002-2022. Rezultatele arată o relație puternică între cuvintele cheie legate de sustenabilitate, acestea putând fi clasificate în patru clustere. Printre cele mai relevante putem identifica: „CSR”, „informații nefinanciare”,

„preformanță nefinanciară”, „raportare de durabilitate”, „cost”, „performanță”, „indicatori”, „prezentarea informațiilor de mediu” și așa mai departe.

Raportarea nefinanciară și problematicile de sustenabilitate au fost centrul atenției pentru mai multe organizații care au propus standarde în vederea facilitării prezentării de informații de mediu, sociale și de guvernanta. Înaintea Standardelor europene de raportare privind durabilitatea (ESRS), cele mai relevante cadre aplicate de companiile din întreaga lume au fost: „Global Reporting Initiative” (GRI), „Task Force on Climate-related Financial Disclosure” (TCFD), „International Integrated Reporting Council” (IIRC), „Sustainability Accounting Standards Board” (SASB) și „Sustainable Development Goal Disclosure Recommendations” (SDGD).

GRI a fost primul standard la nivel global care a furnizat orientări legislative în ceea ce privește raportarea de durabilitate, fiind aplicat de 96% dintre cele mai mari companii din lume. Standardul conține trei categorii: standarde universale, care stabilesc principiile generale, standarde sectoriale, care includ cerințe specifice domeniilor de activitate și standarde tematice, care se concentrează pe emisiile de gaze cu efect de seră sau pe probleme energetice. Pe de altă parte, obiectivul TCFD este de a facilita înțelegerea activității și evidențierea riscurilor și oportunitățile legate de mediu pentru o varietate mare de stakeholderi. Acest standard este împărțit în patru categorii de raportare: guvernanta, strategie, gestionarea riscurilor, indicatori și ținte. Conceptul de raportare integrată a fost stabilit de IIRC și presupune ca un document să conțină atât informații financiare, cât și informații privind durabilitatea. Cadrul de reglementare s-a bazat pe modelul celor șase capitaluri, prezentate într-o manieră holistică: natural, financiar, de producție, intelectual, uman și social. Un alt cadru de raportare, SASB, a furnizat standarde specifice industriei, axate în principal pe impactul financiar pe care aspectele legate de durabilitate l-ar putea avea asupra companiilor. În prezent, IIRC și SASB sunt consolidate în cadrul „International Financial Reporting Standards Foundation” (IFRS). Nu în ultimul rând, SDGD se bazează pe trei concepte fundamentale: „crearea de valoare adăugată pe termen lung pentru entități și societate”, „contextul și relevanța dezvoltării durabile” și „materialitate”. Aceste concepte creează baza pentru cele 17 obiective de dezvoltare durabilă care abordează aspecte legate de mediu, sociale și de guvernanta (Cooper & Michelon, 2022).

În contextul unor standarde de raportare a sustenabilității care nu puteau fi comparate, Uniunea Europeană a publicat Directiva europeană privind raportarea corporativă în materie de sustenabilitate (CSRD). Aceasta a fost adoptată în 14 decembrie 2022 și a intrat în vigoare în 5 ianuarie 2023, înlocuind vechea Directivă privind raportarea nonfinanciară (NFRD). Stolowy & Paugam (2018) au sintetizat aspectele cheie pe care le evidențiază această nouă directivă:

- raportarea privind durabilitatea devine obligatorie pentru întreprinderile mari și pentru întreprinderile cotate pe piețele bursiere reglementate;
- rapoartele vor necesita o asigurare limitată din partea unor organisme externe;
- pregătirea informațiilor în format digital pentru o mai bună comparabilitate și transparență;
- elaborarea declarației în conformitate cu cerințele Standardelor europene de raportare privind durabilitatea (ESRS).

În conformitate cu CSRD, articolul 5, punctul 2 (a)-(c), calendarul de implementare se prezintă astfel:

- În 2024 (pentru anul financiar 2023): întreprinderi mari care au căzut deja sub incidența NFRD;
- În 2025 (pentru anul financiar 2024): întreprinderi mari care îndeplinesc două din cele trei criterii (cifra de afaceri de 50 mil. EUR, active de 25 mil. EUR sau peste 250 de angajați)
- În 2026 (pentru anul financiar 2025): întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) care sunt cotate la bursă;
- În 2028 (pentru anul financiar 2027): întreprinderile non-europene care au sedii în UE, cu o cifră de afaceri de 150 mil. EUR.

De asemenea, alături de CSRD există noi reglementări privind raportarea ESG, care impun companiilor să publice informații nefinanciare semnificative: Regulamentul UE 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului (Taxonomia UE), „Corporate Sustainability Due Diligence Directive” (CSDDD), „Sustainable Finance Disclosure Regulation” (SFDR), „EU Regulation on Deforestation-Free Products” (PwC, 2021). În plus, există atât beneficii interne, cât și externe pe care CSRD le aduce întreprinderilor și stakeholderilor (**Tabelul nr. 1**).

Tabelul nr. 1. Beneficii	
Beneficii interne	Beneficii externe
O imagine mai bună asupra impactului, riscurilor și oportunităților legate de durabilitate	Ajută utilizatorii externi să înțeleagă mai bine valoare de piață a companiei
Impact pozitiv asupra strategiei și politicii de gestionare a companiei	Factorii ESG încorporați în ratingurile externe
Corelația dintre performanța financiară și activitățile sustenabile	Indicatorii de durabilitate oferă stakeholderilor o imagine mai clară asupra performanței întreprinderii într-un orizont de timp mai îndelungat
Monitorizarea prosperității companiei în comparație cu concurenții de același nivel	Demonstrarea modul în care practicile de durabilitate ale unei întreprinderi pot avea un impact pozitiv asupra mediului
Evitarea conflictelor ESG care ar putea afecta reputația companiei	Îmbunătățirea reputației companiei, a puterii brand-ului și creșterea încrederii părților interesate

Sursa: <https://www.pwc.com/sk/en/environmental-social-and-corporate-governance-esg/esg-reporting.html>, 2021

Conform studiului efectuat de KPMG (2024), raportarea privind durabilitatea a fost integrată ca parte din practicile obișnuite ale întreprinderilor. Cercetarea a inclus 5.800 de companii, dintre care 250 – cele mai mari din lume. Rezultatele sondajului sunt prezentate în **Tabelul nr. 2**.

Cu toate acestea, țările cu cele mai puternice patru economii din Europa (Germania, Franța, Italia, Spania) au păreri diferite cu privire la punerea în aplicare a cadrului de reglementare CSRD. Germania și Franța au solicitat o amânare de doi ani pentru implementarea CSRD, fapt ce ar putea afecta peste 13.000 de societăți. Totodată,

Franța a insistat asupra amânării pe termen nedeterminat a normelor privind procesul de diligență. Pe de altă parte, Italia a solicitat Uniunii Europene să nu amâne punerea în aplicare a CSRD, deoarece există mii de societăți italiene care vor raporta în temeiul legislației și care au demarat procesele necesare raportării. De asemenea, Spania

solicită ca CSRD să aibă un conținut detaliat doar atunci când se adresează companiilor mici, dar după o perioadă să fie obligatorie tuturor în același format, punând presiune asupra Bruxelles-ului să nu se conformeze solicitărilor Germaniei sau Franței (Abnett, 2025).

Tabelul nr. 2. Studiu KPMG privind raportarea de sustenabilitate

Principalele rezultate	Topul celor 250 de companii din lume ca mărime	Toate cele 5.800 de companii incluse în sondaj
Raportare privind durabilitatea	96%	79%
Publicarea unor obiective privind emisiile de carbon	95%	80%
Existența unui director de sustenabilitate	56%	46%
Luarea în considerare a țintelor de sustenabilitate în salarizarea personalului de conducere	41%	30%

Sursa: <https://kpmg.com/dk/en/home/insights/2024/11/survey-of-sustainability-reporting-2024.html>, 2024

1.2 Prezentarea generală a standardelor europene de raportare privind durabilitatea

Directiva europeană privind raportarea corporativă în materie de sustenabilitate (CSRD) a fost creată de Uniunea Europeană cu scopul de a înlocui Directiva privind raportarea non-financiară (NFRD). Obiectivele noii directive sunt de a extinde și a consolida cerințele privind raportarea durabilității, îmbunătățind de asemenea caracteristicile cheie care trebuie să se regăsească în orice document referitor la activitățile sustenabile: transparență, comparabilitate, coerență și responsabilitate. În plus, CSRD se aplică multor companii, inclusiv întreprinderilor mici și mijlocii cotate la bursă, precum și întreprinderilor din afara Europei care au operațiuni semnificative pe continent. Conceptul de dublă materialitate este un alt aspect cheie al CSRD, care impune societăților să își evalueze impactul din două puncte de vedere: materialitatea financiară și materialitatea de impact. Nu în ultimul rând, atunci când raportează cu privire la aspectele nefinanciare societățile trebuie să aplice Standardele europene de raportare privind durabilitatea - ESRS (Faqih & Kramer, 2024).

Tabelul nr. 3. Lista transpunerii CSRD pe țări și numărul de societăți afectate

Belgia	4,880
Bulgaria	800
Croația	520
Cehia	2,000
Denemarca	2,472
Finlanda	1,270
Franța	4,600
Ungaria	429
Irlanda	1,500
Italia	4,000
Lituania	300
Norvegia	1,250
România	nepesificat
Slovacia	nepesificat
Slovenia	170
Suedia	2,240

Sursa: Accountancy Europe, <https://accountancyeurope.eu/publications/csrd-transposition-tracker/>, 2025

Începând cu 1 ianuarie 2023, raportarea privind sustenabilitatea a fost supusă la un nivel de control asemănător cu raportarea financiară, datorită instituirii (CSRD). Numărul societăților afectate este alcătuit din diferite industrii din Uniunea Europeană și se ridică la peste 42.500 de companii. Statele membre din Europa au

avut termen să transpună directiva în legislația lor națională până la data de 6 iulie 2024. Cu toate acestea, mai multe țări nu au respectat termenele impuse de Uniunea Europeană, finalizând procesul de transpunere a reglementărilor CSRD până la sfârșitul anului 2024. La data de 28 ianuarie 2025, 6 state membre au depus un proiect de lege pentru transpunere, 3 state membre se află încă în consultări, iar 20 de state și-au îndeplinit obiectivul de transpunere a reglementărilor (Accountancy Europe, 2025). **Tabelul nr. 3** prezintă țările care au adoptat CSRD și numărul de societăți care se află sub incidența acestei legislații în exercițiile financiare 2024 și 2025.

În conformitate cu Uniunea Europeană (2022, articolul 19a, punctele 1-2), declarația de sustenabilitate trebuie inclusă într-o secțiune specială din cadrul raportului de management, făcând-o clar identificabilă pentru orice parte interesată. Informațiile raportate ar trebui să includă, pe scurt, următoarele aspecte:

- O descriere a modelului de afaceri, inclusiv reziliența acestuia în ceea ce privește impacturile, riscurile și oportunitățile, planul și investițiile financiare pentru limitarea încălzirii globale la 1,5 grade Celsius, conform Acordului de la Paris;
- Obiective și termenele precise legate de obiectivele de durabilitate, inclusiv reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră până în anul 2030 și până în anul 2050;
- O explicație a rolurilor pe care le au organele administrative, de conducere și de supraveghere în ceea ce privește aspectele de durabilitate;
- Politicile adoptate de companie în ceea ce privește durabilitatea;
- Detalii privind sistemul de stimulente bazat pe obiective de durabilitate care se adresează organelor administrative, de conducere și de supraveghere;
- Punctele cheie ale proceselor de diligență implementate, care sunt legate de propriile operațiuni ale întreprinderilor, de lanțurile valorice din amonte sau din aval;
- Un rezumat al principalelor riscuri legate de durabilitate la care este expusă o societate, precum și modul în care gestionează aceste riscuri.

Având în vedere că CSRD impune prezentarea mai detaliată a aspectelor legate de sustenabilitate, Standardele europene de raportare privind

sustenabilitatea (ESRS) oferă cadrul legal prin care societățile pot stabili care sunt temele și subtemele ce trebuie incluse, în funcție de evaluarea importanței. ESRS a fost elaborate de Grupul consultativ european pentru raportarea financiară (EFRAG) în 2022 și adoptat în 31 iulie 2023 de către Comisia Europeană. În conformitate cu ESRS, rapoartele de sustenabilitate trebuie să includă următoarele informații, care sunt strâns legate de cele cerute în Directiva UE 2022/2464 menționată mai sus:

- a) un rezumat care cuprinde strategia și modelul de afaceri adoptate de societate;
- b) obiectivele companiei și termenele stabilite pentru îndeplinirea acestora;
- c) rolurile organismelor administrative, de conducere și de supraveghere, precum și expertiza, competențele și capacitățile acestora;
- d) indicații cu privire la existența programelor de stimulente bazate pe obiective de durabilitate;
- e) descriere a politicilor societății privind aspectele de mediu, sociale și de guvernanta;
- f) riscurile legate de propriile operațiuni ale societății sau de lanțul său valoric și alte riscuri legate de durabilitate;
- g) indicatori relevanți pentru cerințele de prezentare care trebuie incluse în mod obligatoriu. (Bataleblu et al., 2024)

Așa cum se observă în **Tabelul nr. 3**, România face parte din țările care au transpus Directiva 2013/34/UE (CSRD), prin OMFP nr. 85/2024. Noul Ordin devine aplicabil odată cu începerea anului 2025 pentru exercițiul financiar 2024, așa cum a fost prezentat calendarul mai sus. De asemenea, odată cu adoptarea noilor reglementări, OMFP nr. 1802/2014 și OMFP nr. 2844/2016 preiau prevederile articolului 1 din cadrul Directivei CSRD (CECCAR Business Magazine, 2024). OMFP nr. 85/2024 menționează faptul că există trei tipuri de raportare privind durabilitatea: individuală, consolidată sau referitoare la companiile din țări terțe. Sub incidența raportării individuale privind durabilitatea se regăsesc entitățile mijlocii și mari care, la data bilanțului, exced cel puțin două din cele trei criterii stipulate: total active – 25.000.000 lei, cifra de afaceri netă – 50.000.000 lei sau număr mediu de salariați în cursul anului financiar – 50. Pe de altă parte, în cazul unui grup format din societatea mamă și filiale, pentru raportare este nevoie de îndeplinirea a două criterii din cele trei: total active –

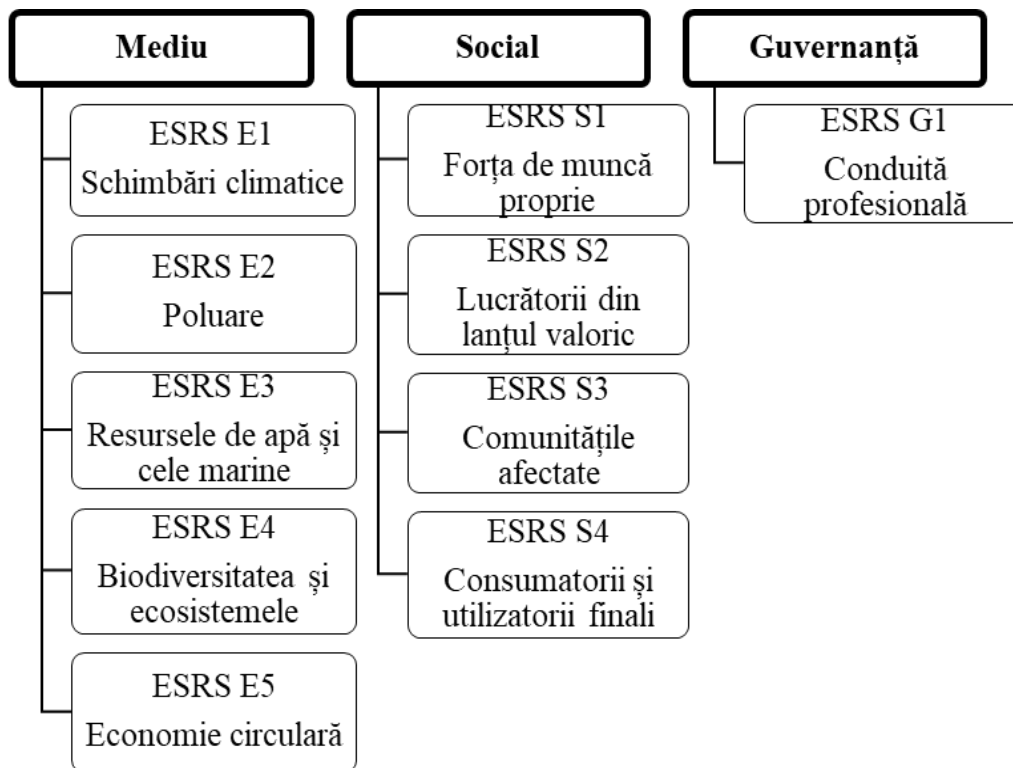
125.000.000 lei, cifra de afaceri netă – 250.000.000 lei sau numărul mediu de salariați în cursul anului – 250. Nu în ultimul rând, entitățile din țări terțe elaborează și publică declarația de durabilitate prin intermediul filialei de ordin mijlociu sau mare cu sediul în România, ori prin intermediu sucursalei de pe teritoriul României. În ambele cazuri, entitatea trebuie să fi generat o cifră de afaceri netă de peste 150 milioane euro în Uniunea Europeană pentru ultimele două exerciții financiare consecutive. De asemenea, declarația de durabilitate trebuie cuprinsă în cadrul raportului administratorilor, oferind informații relevante pentru înțelegerea modului în care practicile de sustenabilitate au impact asupra performanței, dezvoltării, funcționării sau poziției unei entități.

În continuare, ESRS este structurat în trei categorii importante: standarde transversale, standarde tematice și standarde sectoriale. Standardele transversale conțin cerințe generale de raportare explicate în secțiunea ESRS 1 și informații generale prezentate în ESRS 2. Pe de o parte, în ESRS sunt prezentate informații valoroase pentru a facilita procesul de raportare: caracteristici calitative,

procesul de dublă materialitate, procesul de diligență, alegerea lanțului valoric, orizonturi de timp, structura declarației, temeiul pentru elaborare, trimiteri la alte părți ale pachetului de raportare, dispoziții tranzitorii și o serie de anexe. Pe de altă parte, declarațiile din ESRS 2 sunt structurate după cum urmează, atât pentru standardele tematice, cât și pentru cele sectoriale: guvernanta (GOV), strategie (SBM), impacturi, riscuri și oportunități (IRO), ținte și indicatori (MT). ESRS 2 include, de asemenea, cerințe minime de informare privind politicile (MDR-P), acțiunile (MDR-A), indicatorii (MDR-M) și țintele (MDR-T) (Comisia Europeană, 2023).

Așa cum explică Hummel și Jobst (2024), standardele tematice sunt împărțite în trei categorii principale: de mediu (E1-E5), sociale (S1-S4) și de guvernanta (G1). Acestea se împart în subteme și sub-subteme. Standardele sectoriale sunt aplicate de societățile care au identificat impacturi materiale, alături de riscurile și oportunitățile care sunt inter-corelate, dar care nu sunt acoperite de standardele tematice (Figura nr. 1).

Figura nr. 1. Teme propuse în ESRS

Sursa: PwC, <https://www.pwc.be/en/challenges/esg/rep-assurance.html>, 2023

1.3 Principiile-cheie ale temelor și subtemelor ESRS

Întrucât Statele Unite s-au retras din Acordul de la Paris în ianuarie 2025, Comisia Europeană și-a anunțat intenția de a relaxa normele privind raportarea de sustenabilitate care afectează mii de companii. Principalul scop este de a face business-urile europene mai competitive față de cele din Statele Unite și China. Din februarie 2025, propunerea este încă la stadiul de proiect și este concepută pentru a cuprinde doar companiile cu mai mult de 1.000 de angajați

și o cifră de afaceri netă care depășește 50 mil. EUR (Abnett, Furness, 2025).

Cu toate acestea, Comisia Europeană a prezentat în data de 26 februarie 2025 un pachet Omnibus privind aspectele legate de durabilitate intitulat „Sustainability Reporting Simplification Proposal” și „Stop-the-clock Proposal”. În **Tabelul nr. 4** sunt prezentate principalele aspecte propuse spre simplificare din cadrul noilor pachete.

Tabelul nr. 4. Propunerea Omnibus pentru simplificarea CSRD	
CSRD	Modificări propuse
Reducerea domeniului de aplicare	
Valul 1: companii listate, +500 angajați și, fie +50mil. EUR cifra de afaceri netă, fie +25mil. EUR active Valul 2: +250 de angajați și, fie +50mil. EUR cifra de afaceri netă, fie +25mil. EUR active Valul 3: Societăți mici și mijlocii cotate Valul 4: Grupuri din afara UE	Pragul se aplică numai companiilor cu +1.000 de angajați și, fie +50mil. EUR cifra de afaceri netă, fie +25mil. EUR active.
Revizuirea ESRS	
Cerințele de prezentare conform ESRS necesare după aplicarea principiului dublei materialități	-Eliminarea a 25% din cerințele de prezentare -Prioritizarea cerințelor de prezentare a informațiilor cantitative asupra informațiilor calitative -Cerințe de prezentare mai clare
Lanțul valoric	
Informații detaliate pe care întreprinderile le-ar putea colecta de la companiile din lanțul lor valoric	Un plafon maxim de informații de colectat de la întreprinderile care nu fac obiectul raportării
Misiunile de asigurare	
Asigurarea limitată devine asigurare rezonabilă până în 2028	Asigurarea rămâne limitată, asigurarea rezonabilă fiind eliminată
Societăți mici și mijlocii cotate pe bursă	
CSRD și ESRS sunt obligatorii	Eliminat
Standarde sectoriale	
Necesare începând cu 1 iulie 2026	Eliminat

Sursa: Greenomy, <https://app.livestorm.co/greenomy/navigating-the-new-omnibus-regulation-key-updates-and-implications/live?s=49fb5313-1e04-4390-956d-5a8313a77139#/>, 2025

Declarația de durabilitate este parte integrată în pachetul de raportare anuală consolidată a întreprinderilor, creând o legătură între raportarea financiară și cea nefinanciară. Aplicarea cerințelor de prezentare privind durabilitatea trebuie să fie făcută în conformitate cu Standardele europene de raportare privind durabilitatea (ESRS),

începând cu 1 ianuarie 2024. ESRS sunt împărțite în trei categorii principale: standarde transversale (ESRS 1 și ESRS 2), standarde tematice (de mediu, sociale și de guvernanta) și standarde sectoriale. În unele cazuri, este posibil ca anumite aspecte legate de activitatea unei societăți să nu fie suficient de detaliate în standard, astfel

existând necesitatea unor informații suplimentare specifice care să fie raportate. Standardele sectoriale sunt concepute pentru a oferi o analiză mai amplă asupra business-ului, minimizând lacunele care ar putea apărea din cauza prezentării unor informații insuficiente. Cu toate acestea, este extrem de important ca declarațiile privind durabilitatea să rămână comparabile între societățile care își desfășoară activitatea în același sector. Un echilibru între detaliile specifice companiei și corelarea cu cerințele generale ar facilita atât comparabilitatea, cât și relevanța acestor documente (Martinez-Torres, 2024).

În conformitate cu Comisia Europeană (2023, ESRS 1, secțiunea 6.4, alin. 77), aspectele legate de durabilitate trebuie incluse într-o secțiune dedicată a raportului de management. Informațiile din declarație sunt împărțite în trei orizonturi de timp. Primul este pe termen scurt, acesta fiind perioada de raportare din situațiile financiare. Al doilea este pe termen mediu, adică de la sfârșitul perioadei pe termen scurt și până la cinci ani. Cel de-al treilea este pe termen lung, fiind mai mult de cinci ani.

Pe lângă cele deja amintite, orice informație care este prezentată în declarația de durabilitate trebuie să îndeplinească cinci caracteristici calitative, la fel ca în cazul situațiilor financiare. În primul rând, informațiile trebuie să fie relevante pentru a putea influența deciziile și previziunile stakeholderilor. În al doilea rând, declarația trebuie să prezinte în mod fidel toate impacturile, riscurile și oportunitățile la care este expusă o întreprindere și, de asemenea, modul în care aceasta își adaptează strategia pentru atingerea obiectivelor propuse. Comparabilitatea este cea de-a treia caracteristică, ceea ce înseamnă că declarația de durabilitate trebuie să poate fi comparată cu cele din perioada anterioară sau cu cele ale altor întreprinderi din același sector sau din sectoare similare. A

patra caracteristică este verificabilitatea, care oferă utilizatorilor încrederea că informațiile sunt neutre, complete și fără erori. Nu în ultimul rând, declarațiile trebuie să fie ușor de înțeles, ceea ce înseamnă că toate datele prezentate trebuie să fie clare și concise (Comisia Europeană, 2023, ESRS 1, anexa B).

Un alt aspect important legat de orizonturile de timp menționate în ESRS este faptul că societățile trebuie să stabilească obiective pe termen scurt, mediu și lung, precum și să prezinte progresele reale înregistrate în vederea atingerii acestora. În plus, pentru a facilita procesul de raportare a informațiilor privind durabilitatea, legislația a inclus dispoziții tranzitorii pentru mai multe aspecte:

- dispoziții tranzitorii referitoare la informațiile cu caracter special: faza de tranziție este de trei ani;
- dispoziții tranzitorii referitoare la capitolul privind lanțul valoric: faza de tranziție este de trei ani;
- dispoziții tranzitorii referitoare la prezentarea informațiilor comparative: faza de tranziție este de un an;
- dispoziții tranzitorii referitoare la cerințele de publicare ce sunt introduse treptat: faza de tranziție este de unul sau trei ani, în funcție de cerințele de prezentare. (Bataleblu et al., 2024)

După cum menționează Comisia Europeană (2023, ESRS 1, secțiunea 1, alin. 8), standardele tematice sunt structurate în teme și subteme, iar dacă este necesar, societățile pot adăuga și sub-subteme. În **Tabelul nr. 5** sunt sintetizate aspectele legate de durabilitate acoperite de temele cuprinse în ESRS.

Tabelul nr. 5. Teme și sub-teme		
ESRS tematic	Temă	Sub-temă
ESRS E1	Schimbări climatice	Adaptarea la schimbările climatice Atenuarea schimbărilor climatice Energia
ESRS E2	Poluare	Poluarea aerului Poluarea apei Poluarea solului Poluarea organismelor vii și a resurselor alimentare Substanțele care prezintă motive de îngrijorare Substanțele care prezintă motive de îngrijorare deosebită
ESRS E3	Resursele de apă și marine	Resursele de apă Resursele marine

ESRS E4	Biodiversitate și ecosisteme	Factorii determinanți ai impactului direct asupra declinului biodiversității Impacturile asupra stării speciilor Impacturile asupra întinderii și stării ecosistemelor Impacturile și dependențele de serviciile ecosistemice
ESRS E5	Economie circulară	Intrările de resurse, inclusiv utilizarea resurselor Ieșirile de resurse legate de produse și servicii Deșeurile
ESRS S1	Forța de muncă proprie	Condiții de muncă Egalitatea de tratament și de șanse pentru toți Alte drepturi legate de muncă
ESRS S2	Lucrătorii din lanțul valoric	Condiții de muncă Egalitatea de tratament și de șanse pentru toți Alte drepturi legate de muncă
ESRS S3	Comunitățile afectate	Drepturile economice, sociale și culturale ale comunităților Drepturile civile și politice ale comunităților Drepturile populațiilor indigene
ESRS S4	Consumatorii și utilizatorii finali	Impacturile legate de informare pentru consumatori și/sau utilizatorii finali Siguranța personală a consumatorilor și/sau a utilizatorilor finali Incluziunea socială a consumatorilor și/sau a utilizatorilor finali
ESRS G1	Conduita profesională	Cultură corporativă Protecția avertizorilor Bunăstarea animalelor Angajamentul politic și activitățile de lobby Gestionarea relațiilor cu furnizorii, inclusiv practicile de plată Corupția și mita

Sursa: Comisia Europeană, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32022L2464#art_1, 2023

Cele nouă cerințe de publicare din cadrul ESRS E1 - Schimbări climatice (E1-1, E1-2, E1-3, E1-4, E1-5, E1-6, E1-7, E1-8, E1-9) trebuie să includă mai multe detalii legate de eforturile întreprinderii de a se alinia la cerințele stipulate în Acordul de la Paris, și anume de a contribui la obiectivul de limitare a creșterii temperaturii medii până la 1,5°C peste nivelul preindustrial. Principalele gaze cu efect de seră abordate în această secțiune sunt CO₂ - dioxid de carbon, CH₄ - metan, N₂O - oxid de azot care sunt, de obicei, cele mai des întâlnite în rapoartele întocmite. Informațiile solicitate prin aceste cerințe de prezentare sunt legate de obiectivele setate de companie cu privire la emisiile de GES, acțiunile întreprinse pentru atenuarea schimbărilor climatice, punerea în aplicare a planului de tranziție spre o activitate mai sustenabilă și, dacă este cazul, alinierea activităților economice (venituri, CapEx, OpEx) care fac obiectul reglementărilor privind Taxonomia Europeană (Comisia Europeană, 2023, ESRS E1).

În ceea ce privește poluarea, ESRS conține șase cerințe de prezentare: E2-1, E2-2, E2-3, E2-4, E2-5, E2-6.

Aspectele legate de durabilitate care intră sub incidența ESRS E2 se referă la poluarea aerului, solului sau apei și

existența substanțelor care ar putea prezenta motive de îngrijorare. De obicei, companiile trebuie să prezinte modul în care poluarea le afectează, care sunt acțiunile întreprinse pentru a preveni sau atenua impactul negativ, cum sunt abordate riscurile și oportunitățile și care sunt planurile pentru adaptarea strategiei și a modelului de afaceri pentru a face față poluării (Comisia Europeană, 2023, ESRS E2).

Resursele de apă și cele marine fac obiectul a cinci cerințe de prezentare, E3-1, E3-2, E3-3, E3-4 și E3-5, care abordează mai multe aspecte, precum apele de suprafață și subterane, consumul de apă al entităților, deversările în apă sau prelevarea de probe. Dacă acest subiect este semnificativ pentru o întreprindere, aceasta ar trebui să includă în declarația sa de durabilitate informații privind impactul pozitiv sau negativ asupra resurselor marine, planuri de reducere a consumului său de apă, protecția ecosistemelor acvatice sau refacerea habitatelor de apă dulce și sărată (Comisia Europeană, 2023, ESRS E3).

ESRS E4 cuprinde aspectele legate de biodiversitate și ecosisteme prin intermediul a șase cerințe de prezentare care se referă la relația companiei cu habitatele marine

sau terestre, precum și cu speciile de faună sau floră (E4-1, E4-2, E4-3, E4-4, E4-5, E4-6). În plus, întreprinderea trebuie să dezvăluie modul în care activitatea sa afectează în mod pozitiv sau negativ biodiversitatea și ecosistemele, dar și planurile sau acțiunile pentru prevenirea, atenuarea și conservarea acestora (Comisia Europeană, 2023, ESRS E4).

Ultima secțiune dedicată mediului se concentrează pe informații privind utilizarea resurselor și economie circulară (E5-1, E5-2, E5-3, E5-4, E5-5, E5-6). Standardul include cerințe de prezentare prin care întreprinderile stipulează intrări sau ieșiri de resurse și deșeuri rezultate de-a lungul întregului proces de producție. Reducerea cantității de deșeuri, a emisiilor de substanțe periculoase, precum și procesele de recondiționare, reciclare sunt, de asemenea, informații semnificative pe acest subiect (Comisia Europeană, 2023, ESRS E5).

În ceea ce privește secțiunea de problematice sociale a declarației de durabilitate, întreprinderile trebuie să raporteze cu privire la impacturile, riscurile și oportunitățile legate de forța de muncă proprie, astfel cum este prevăzut în ESRS S1 (S1-1 – S1-17). Este necesară o prezentare exhaustivă cu privire la forța de muncă proprie, ca de exemplu detalii privind condițiile de muncă (timpul de lucru, salarii adecvate, dialog social, echilibrul între viața profesională și cea privată), egalitatea de șanse (diferența de remunerare între femei și bărbați, orele de pregătire profesională, includerea persoanelor cu handicap, diversitatea culturală, discriminarea) sau drepturile legate de muncă (munca copiilor, munca forțată) (Comisia Europeană, 2023, ESRS S1).

În plus față de informațiile cu privire la proprii angajați, compania ar putea include în cazul în care sunt semnificative, detalii privind lucrătorii din cadrul lanțului valoric. După cum este menționat în ESRS S2 (S2-1, S2-2, S2-3, S2-4 și S2-5), obiectivul acestor cerințe este de a prezenta eventuale impacturi, riscurile sau oportunitățile legate de lucrătorii din lanțul valoric. Un bun exemplu ar fi modurile în care întreprinderea îi impactează, condițiile de muncă la care sunt supuși lucrătorii, dacă beneficiază de tratamente sau recompense egale etc. Lanțul valoric al unei întreprinderi este împărțit în două componente: în amonte - furnizorii de materii prime și materiale pentru producție, și în aval - clienții sau alte părți terțe care duc produsele sau serviciile la consumatorii finali. Informațiile privind lucrătorii din lanțul valoric sunt importante deoarece întreprinderea ar trebui să se asocieze cu

furnizori și clienți responsabili din punct de vedere sustenabil pentru a-și atinge obiectivele stabilite prin prezenta legislație (Comisia Europeană, 2023, ESRS S2).

Un alt subiect important este subliniat în ESRS S3, prin intermediul a cinci cerințe de prezentare: S3-1, S3-2, S3-3, S3-4 și S3-5. Comunitățile afectate sunt strâns legate de propriile operațiuni și de lanțul valoric al întreprinderii atât prin aspecte pozitive, cât și negative. Impacturile reale sau potențiale asupra comunităților afectate constau în drepturile economice, sociale și culturale ale persoanelor, drepturile civile și politice, drepturile distinctive ale populațiilor indigene (Comisia Europeană, 2023, ESRS S3).

Consumatorii și utilizatorii finali sunt o componentă esențială a lanțului valoric pentru orice companie. De obicei, întreprinderile care prezintă riscuri de mediu mai ridicate ar trebui să raporteze măsurile luate pentru a preveni, atenua sau remedia potențialele efecte negative cauzate de consumatorii și utilizatorii lor finali. ESRS S4 cuprinde informații privind siguranța, incluziunea, viața privată, libertatea de exprimare a consumatorilor sau a utilizatorilor finali prin intermediul cerințelor de prezentare S4-1, S4-2, S4-3, S4-4 și S4-5. Este important de menționat faptul că aceste cerințe sunt aplicabile atât propriilor operațiuni, cât și practicilor din lanțul valoric al companiei (Comisia Europeană, 2023, ESRS S4).

Nu în ultimul rând, guvernanta este pilonul principal al oricărei afaceri de succes. Prin intermediul a șase cerințe de prezentare (G1-1, G1-2, G1-3, G1-4, G1-5 și G1-6), ESRS G1 abordează informații privind strategia întreprinderii de a-și menține conduita profesională în rândul culturii organizaționale. Cele mai relevante subiecte care trebuie precizate în raport sunt legate de cultura corporativă, politicile anticorupție și anti-mită, gestionarea relațiilor cu furnizorii, activitățile de lobby, modalitățile de plată a împrumuturilor etc. (Comisia Europeană, 2023, ESRS G1).

Toate aceste cerințe tematice sunt interconectate între ele, dar și cu ESRS 2 - Informații generale. ESRS 2 cuprinde patru categorii majore care indică obiectivele de prezentare specifice standardului. În plus, pentru a îngloba subiecte diverse care să cuprindă mai multe tipuri de industrii, cele patru categorii sunt împărțite în cerințe de prezentare mai detaliate, așa cum se observă în

Tabelul nr. 6.

Tabelul nr. 6. ESRS 2, cerințe generale	
Bazele întocmirii	BP-1 – Baza generală pentru întocmirea declarațiilor privind durabilitatea
	BP-2 – Prezentări de informații în legătură cu circumstanțe specifice
Guvernanța	GOV-1 – Rolul organelor de administrație, de conducere și de supraveghere
	GOV-2 – Informațiile furnizate organelor de administrație, de conducere și de supraveghere ale întreprinderii și aspectele de durabilitate abordate de acestea
	GOV-3 - Integritatea performanței legate de durabilitate în sistemele de stimulente
	GOV-4 - Declarație privind procesul de diligență
	GOV-5 - Gestionarea riscurilor și controalele interne referitoare la raportarea privind durabilitatea
Strategia	SBM-1 – Strategia, modelul de afaceri și lanțul valoric
	SBM-2 – Interesele și punctele de vedere ale părților interesate
	SBM-3 – Impacturile, riscurile și oportunitățile semnificative și interacțiunea acestora cu strategia și modelul de afaceri
Gestionarea impacturilor, a riscurilor și a oportunităților	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentări de informații privind procesul de evaluare a semnificației
	IRO-1 - Descrierea proceselor de identificare și de evaluare a impacturilor, a riscurilor și a oportunităților semnificative
	IRO-2 – Cerințe de prezentare de informații din ESRS acoperite de declarația privind durabilitatea a întreprinderii
	<ul style="list-style-type: none"> • Cerința minimă de prezentare de informații privind politicile și acțiunile
	MDR-P – Politici adoptate pentru gestionarea aspectelor de durabilitate semnificative
	MDR-A – Acțiuni și resurse privind aspectele de durabilitate semnificative
	<ul style="list-style-type: none"> • Indicatori și ținte
	MDR-M – Indicatori privind aspectele de durabilitate semnificative
MDR-T – Urmărirea eficacității politicilor și a acțiunilor prin intermediul țintelor	

Sursa: Comisia Europeană, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32022L2464#art_1, 2023

2. Metodologia cercetării

Procesul de elaborare a unei analize bibliometrice constă în obținerea mai multor rezultate științifice care provin din diverse scrieri academice, respectiv baze de date din domenii specifice, prelucrate cu ajutorul statisticii și al analizei cantitative. Această metodă de analiză are o abordare la nivel macroeconomic, reliefând dinamica ariilor de cercetare selectate, care constă în sute sau chiar mii de lucrări. În plus, analiza bibliometrică asigură obiectivitate în cadrul eșantionului examinat (Ozturk et al., 2024).

Pentru a identifica literatura de specialitate relevantă privind raportarea ESG și implementarea CSRD și ESRS în tendințele actuale de raportare, s-a elaborat o strategie de cercetare bazată pe analiză bibliometrică utilizând versiunea 1.6.20 a programului VOSviewer. După cum afirmă Van Eck și Waltman (2010), VOSviewer poate fi utilizat pentru a construi hărți pe baza unor cuvinte cheie,

autori, a co-citațiilor etc., permițând cercetătorilor să examineze datele în detaliu. De asemenea, este un instrument util atunci când eșantionul are mai mult de 100 de elemente.

Baza de date utilizată în această cercetare este Web of Science (WoS) - Clarivate, deoarece este o platformă care oferă acces la o serie de scrieri academice de înaltă calitate, asigurând credibilitate în domeniul de studiu. Web of Science permite, de asemenea, descărcarea fișierelor în diferite formate, pentru a putea fi utilizate în funcție de software-ul ales. În cadrul acestei cercetări am selectat formatul „Tab delimited file”, care a dus la salvarea datelor ca fișiere de tip txt. Datele au fost extrase din WoS în data de 24 martie 2025.

Pentru a asigura o căutare adecvată utilizând cadrele de raportare CSRD și ESRS, a fost folosită o expresie booleană combinată cu operatori logici corespunzători: ("Sustainability reporting" OR "ESG reporting") OR ("CSRD" AND "Corporate Sustainability Reporting

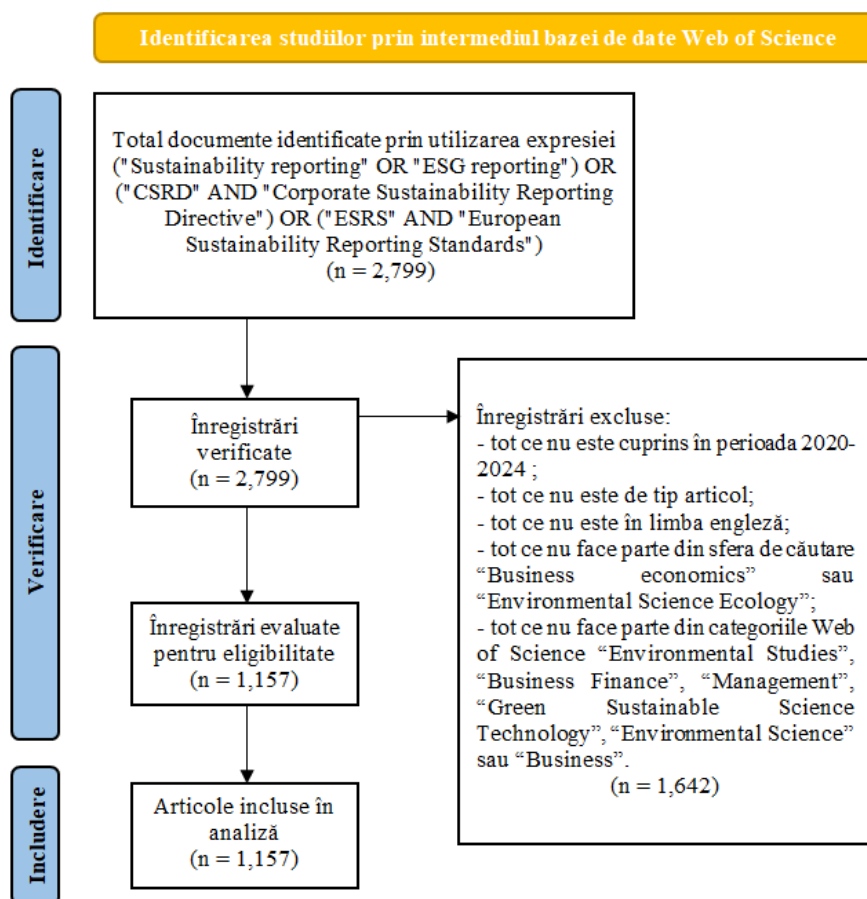
Directive") OR ("ESRS" AND "European Sustainability Reporting Standards"). Acest șir a fost utilizat în cadrul secțiunii „topic” a motorului de căutare WoS, care include titlul, rezumatul și cuvintele cheie. Inițial, au fost identificate 2.799 de lucrări de cercetare (Figura nr. 2). Intervalul de timp ales a fost cuprins între 2020 și 2024 pentru a reflecta o perioadă cât mai potrivită de evoluții, schimbări și adaptări semnificative ale legislației privind durabilitatea. Perioada de cinci ani a fost aleasă astfel, întrucât s-a dorit analizarea unei perioade de timp complete. Baza noastră de date include numai articole, deoarece acestea sunt cea mai relevantă categorie de scrieri academice care poate fi utilă și ușor de înțeles pentru utilizatorii declarațiilor de durabilitate. Pentru asigurarea coerenței, limba engleză a fost limba selectată, pentru a îngloba o varietate mai largă de articole. Rezultatele obținute în urma filtrelor aplicate au indicat o

bază de date de 1.421 de articole.

În plus, pentru a obține rezultate și mai clare în cadrul cercetării, au fost selectate categoriile „Business Economics” și „Environmental Science Ecology”. Pentru a încheia procesul de filtrare, am limitat articolele la următoarele categorii WoS: „Environmental Studies”, „Business Finance”, „Management”, „Green Sustainable Science and Technology”, „Environmental Science” și „Business”. Baza de date finală cuprinde un număr de 1.157 de articole care au fost incluse în analiza întreprinsă.

Baza de date finală a fost importată în programul VOSviewer, utilizând un fișier de tip „thesaurus” pentru înlocuirea abrevierilor cu sintagma completă, a cuvintelor la plural cu forma lor la singular și a expresiilor similare cu o singură expresie relevantă.

Figura nr. 2. Procesul de obținere a eșantionului

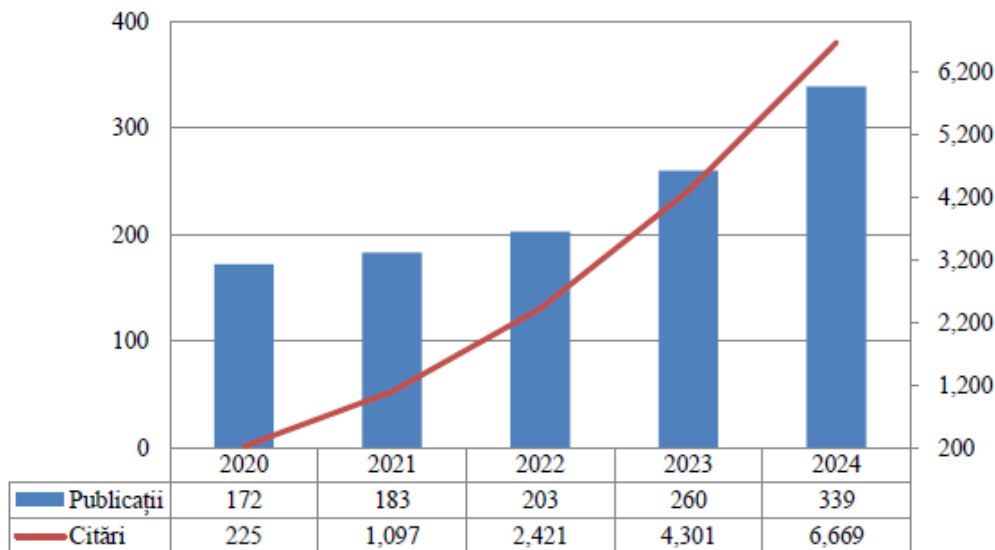
Sursa: prelucrările autorilor, 2025

3. Rezultate și discuții

Prima etapă din cadrul cercetării efectuate constă într-o analiză a evoluției publicațiilor și a citărilor, care se regăsește în **Figura nr. 3**. După cum rezultă din acel grafic, publicațiile privind raportarea ESG și cele care

amintesc de cadrul legal al CSRD au o tendință de creștere începând cu anul 2020, de la 172 de publicații la 339. În plus, citările au crescut exponențial de la 255 în anul 2020, până la 6.642 în 2024.

Figura nr. 3. Evoluția publicațiilor și a citărilor pe ani

Sursa: prelucrările autorilor, 2025

Creșterea interesului acordat acestor arii de studiu se datorează faptului că în anul 2023 a intrat în vigoare noul cadru de reglementare al raportărilor de sustenabilitate, CSRD, alături de cerințele ESRS, aplicabile începând cu 1 ianuarie 2024. Cu toate acestea, în ultimii cinci ani au fost realizate mai multe lucrări de cercetare care au indicat o preocupare intensă pentru sustenabilitate și raportare ESG. Așa cum s-a demonstrat deja, informațiile financiare nu mai sunt suficiente pentru a satisface deplin nevoile părților interesate. Astfel, declarațiile de durabilitate au devenit esențiale în majoritatea pachetelor de raportare ale întreprinderilor. Desigur, așa cum reiese din grafic, cele mai multe publicații și citări au avut loc în 2024, întrucât mai multe entități au început să raporteze conform cerințelor ESRS. Nu în ultimul rând, trebuie menționat faptul că fenomenul adaptării la practicile și raportările privind durabilitatea este intens studiat în sfera academică.

În ceea ce privește sursele de publicare, **Figura nr. 4** indică topul celor mai relevante reviste în care cercetătorii pot regăsi articole despre raportarea privind durabilitatea,

CSRD sau legislația ESRS. Axa orizontală reliefează numărul de articole regăsite în fiecare dintre reviste. După cum se poate observa, revista „Sustainability” include cele mai multe articole, deoarece acoperă un domeniu mai larg privind aspectele de durabilitate: raportare sustenabilă corporativă, știința sustenabilității, cadrele de raportare, sustenabilitatea în lanțul de aprovizionare și în mai multe industrii. În plus, informații despre declarație se pot regăsi și în revistele de contabilitate sau de afaceri, deoarece fac obiectul unei secțiuni importante din cadrul pachetului de raportare. Prin urmare, tematica ESG este un subiect de mare interes și poate fi găsită în mai multe reviste din baza de date Web of Science.

O altă analiză efectuată asupra eșantionului de articole din Web of Science înfățișează cele mai citate zece articole cuprinse între anii 2020 și 2024. După cum se poate observa în **Figura nr. 4**, anumite reviste sunt mai relevante în domeniul sustenabilității decât altele. Mai apoi, în **Tabelul nr. 7** pot fi identificate patru din cinci reviste aflate în topul celor zece, și anume: „Business Strategy and the Environment”, „Corporate Social

Responsibility and Environmental Management”, „Journal of Cleaner Production” și „Sustainability Accounting Management and Policy Journal”. De asemenea, se poate observa interesul pentru obiectivele de dezvoltare durabilă și practicile de durabilitate chiar din titlurile fiecăruia dintre articole. Aceste articole au fost publicate între anii 2020 și 2022, însă cadrele de raportare CSR și ESRS nu sunt

amintite întrucât acestea nu existau. Lipsa unor cercetări actuale privind noile cerințe europene de raportare este indicată de numărul redus de citări ale articolelor existente, dar și de numărul inferior de publicații care tratează astfel de tematici, comparând cu cele care abordează cadrele GRI sau SDG.

Figura nr. 4. Top 10 cele mai relevante reviste în cercetarea privind raportarea durabilității

Sursa: prelucrările autorilor, 2025

Tabelul nr. 7. Top 10 cele mai citate articole

Titlu	Autor(i)	An	Nr. citări	Revistă	IF
New challenges for corporate sustainability reporting: United Nations' 2030 Agenda for sustainable development and the sustainable development goals	Tsalis, Thomas A.; Malamateniou, Kyveli E.; Koulouriotis, Dimitrios; Nikolaou, Ioannis E.	2020	315	Corporate Social Responsibility and Environmental Management	8.3
The impact of board composition on the level of ESG disclosures in GCC countries	Arayssi, Mahmoud; Jizi, Mohammad; Tabaja, Hala Hussein	2020	218	Sustainability Accounting Management and Policy Journal	5.2
Corporate ESG reporting quantity, quality and performance: Where to now for environmental policy and practice?	Arvidsson, Susanne; Dumay, John	2022	216	Business Strategy and the Environment	12.5
Corporate involvement in Sustainable Development Goals: Exploring the territory	van der Waal, Johannes W. H.; Thijssens, Thomas	2020	208	Journal of Cleaner Production	9.8
Organizations' engagement with sustainable development goals: From cherry-picking to SDG-washing?	Heras-Saizarbitoria, Inaki; Urbieto, Laida; Boiral, Olivier	2022	176	Corporate Social Responsibility and Environmental Management	8.3
Environmental awareness, firm sustainability exposure and green consumption behaviors	Rustam, Adeela; Wang, Ying; Zameer, Hashim	2020	161	Journal of Cleaner Production	9.8

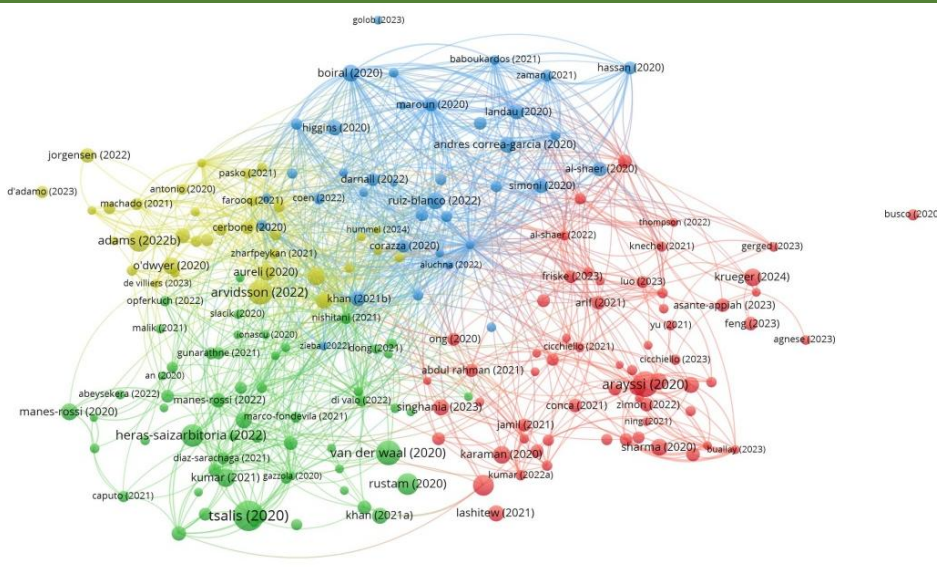
Connecting the COVID-19 pandemic, environmental, social and governance (ESG) investing and calls for 'harmonisation' of sustainability reporting	Adams, Carol A. A.; Abhayawansa, Subhash	2022	155	Critical Perspectives on Accounting	8.3
Do institutional investors drive corporate transparency regarding business contribution to the sustainable development goals?	Garcia-Sanchez, Isabel-Maria; Rodriguez-Ariza, Lazaro; Aibar-Guzman, Beatriz; Aibar-Guzman, Cristina	2020	154	Business Strategy and the Environment	12.5
What do we know about business strategy and environmental research? Insights from <i>Business Strategy and the Environment</i>	Kumar, Satish; Sureka, Riya; Lim, Weng Marc; Kumar Mangla, Sachin; Goyal, Nisha	2021	117	Business Strategy and the Environment	12.5
Green logistics performance and sustainability reporting practices of the logistics sector: The moderating effect of corporate governance	Karaman, Abdullah S.; Kilic, Merve; Uyar, Ali	2020	109	Journal of Cleaner Production	9.8

Sursa: prelucrările autorilor, 2025

Pe lângă **Tabelul nr. 7**, **Figura nr. 5** prezintă interconexiunea dintre articolele care fac parte din eșantion. Lucrarea cea mai evidențiată în această hartă este cea a autorului Tsalis Thomas A., așa cum reiese și din **Tabelul nr. 7**. Tsalis et al. (2020) realizează o analiză empirică cu ajutorul unui eșantion de 48 de rapoarte de sustenabilitate din 20 de companii grecești pentru a evidenția strategiile prin care fiecare întreprindere din diferite industrii încearcă să se adapteze la Agenda 2030 a Organizației Națiunilor Unite prin aplicarea cerințelor

Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD). Chiar dacă articolul menționează practicile în conformitate cu „Global Reporting Initiative” (GRI), un cadru care a fost înlocuit în prezent de ESRS, acesta rămâne totuși un articol relevant pentru înțelegerea evoluției raportării privind durabilitatea în ultimul deceniu. Alte legături care se remarcă se pot regăsi și în **Tabelul nr. 7**, ca de exemplu Arayssi Mahmoud (2020) sau Arvidsson Susanne (2022), fiecare cu peste 200 de citări per articol.

Figura nr. 5. Cuplarea bibliografică a articolelor

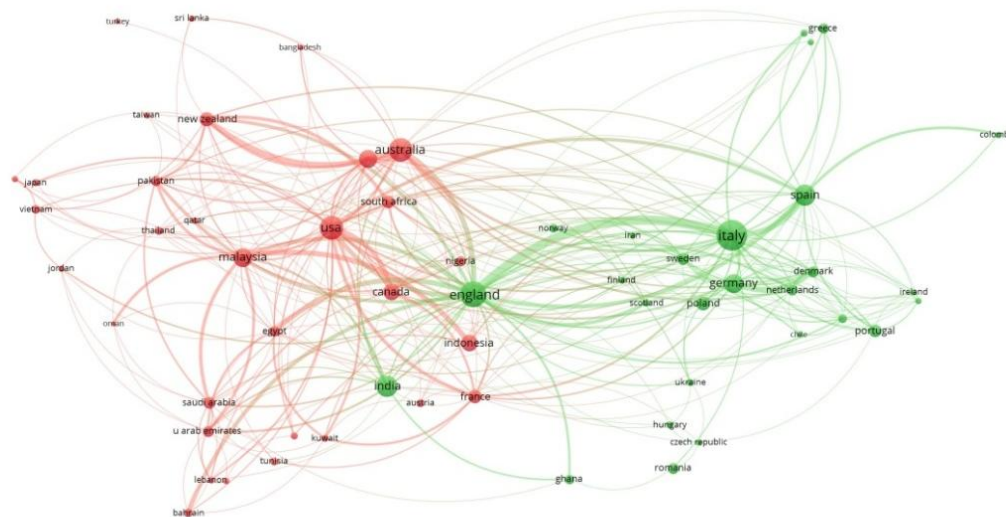

Sursa: prelucrările autorilor, 2025

În ceea ce privește țările care prezintă un interes sporit față de raportarea privind durabilitatea, **Figura nr. 6** demonstrează faptul că o multitudine de națiuni efectuează cercetări privind cele mai recente tendințe în materie de ESG. În primul grup pot fi identificate țări non-europene care au economii puternice, precum Statele Unite ale Americii, Australia, Noua Zeelandă, Arabia Saudită, Canada și Malaysia. Al doilea cluster este format, în principal, din țări europene cu o economie mai dezvoltată și companii puternice pe piață în industrii precum energie, producție de bunuri, petrol și gaze naturale: Anglia, Italia, Germania, Spania, Polonia. Relațiile puternice dintre anumite țări pot fi observate pe hartă prin intermediul liniilor mai groase care leagă

punctele între ele. De exemplu, cercetătorii din Anglia colaborează cu cei din Australia, Italia, SUA și chiar India sau Pakistan. Un alt exemplu este cel al cercetătorilor italieni care colaborează cu cei din Malaysia sau Africa de Sud în studiile lor privind durabilitatea. Astfel, sustenabilitatea este o preocupare la nivel mondial într-o continuă creștere, deoarece toate industriile se pregătesc pentru adaptarea practicilor la soluții mai prietenoase cu mediul pentru a conserva resursele naturale deja existente. Harta din **Figura nr. 6** evidențiază faptul că țările cu economii puternice investesc în mai multe cercetări pe tematici ESG, colaborând fără bariere legate de naționalitate sau limbă.

Figura nr. 6. Coautorat în funcție de țară

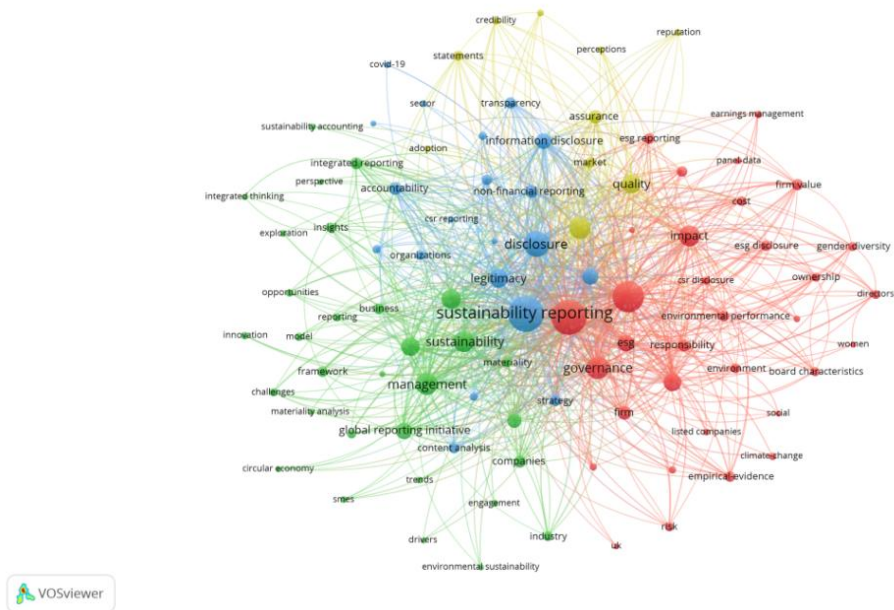

Sursa: prelucrările autorilor, 2025

O altă parte importantă din cadrul analizei bibliometrice constă în identificarea cuvintelor cheie care au fost găsite utilizând expresia booleană ("Sustainability reporting" OR "ESG reporting") OR ("CSR" AND "Corporate Sustainability Reporting Directive") OR ("ESRS" AND "European Sustainability Reporting Standards") și fișierul „thesaurus”, astfel cum este menționat în capitolul „Metodologia cercetării”. Numărul minim de apariții ale unui set de cuvinte cheie a fost setat ca fiind de 15 ori. Din cele 3.585 de cuvinte rezultate, un număr de 94 au

îndeplinit criteriile stabilite. Pragul a fost ales un număr mai mic, deoarece domeniul sustenabilității cuprinde o cantitate extinsă de cuvinte. Pentru o analiză cât mai precisă, accentul a fost pus pe practicile adoptate de companii din diferite industrii. Ca urmare, următoarele cuvinte ocupă primele poziții în cele patru cluster: „responsabilitate socială a întreprinderilor”, „management”, „raportare privind durabilitatea”, „factori determinanți” (**Figura nr. 7**).

Figura nr. 7. Grupuri de cuvinte-cheie legate de durabilitate, CSRD și ESRS

Sursa: prelucrările autorilor, 2025

Tabelul nr. 8. Grupuri de cinci cuvinte-cheie principale

Cluster 1 - Roșu	Cluster 2 - Verde	Cluster 3 - Albastru	Cluster 4 - Galben
Corporate social responsibility	Management	Sustainability reporting	Determinants
Performance	Sustainability	Disclosure	Quality
Governance	Stakeholder	Legitimacy	Assurance
Impact	Sustainable development goals	Environmental disclosure	Market
ESG	Global reporting initiative	Information disclosure	Statements

Sursa: prelucrările autorilor, 2025

Tabelul nr. 8 prezintă cuvintele cheie grupate în patru clustere. Fiecare secțiune evidențiază un punct de vedere diferit cu privire la raportarea de durabilitate.

Cel mai relevant cuvânt din clusterul 1 (roșu) este „responsabilitate socială corporativă”, cu 544 de apariții, 93 de legături și o forță totală a legăturilor de 3.375. De asemenea, clusterul 1 arată modul în care guvernarea corporativă, CSR și factorii ESG se îmbină pentru ca o companie să-și dezvolte practici mai sustenabile care să conducă ulterior la creșterea performanței financiare. Clusterul 2 (verde) este strâns legat de rolul conducerii în coordonarea practicilor sustenabile, cuvântul

„management” având 195 de apariții, 91 de legături și o forță totală a legăturilor de 1.203. În plus, pentru prosperitate economică continuă întreprinderile au integrat în activitățile lor obiective de dezvoltare durabilă și consultări cu principalii stakeholderi pentru a identifica cele mai bune soluții de implementare. Al treilea cluster (albastru) se concentrează asupra caracteristicilor specifice unei declarații de durabilitate: „legitimitate”, „responsabilitate”, „transparentă”, având ca punct forte „raportarea privind durabilitatea”, cu 566 de apariții, 93 de legături și o forță totală a legăturilor de 2.964. Ultimul cluster (galben) evidențiază misiunile de asigurare asupra declarațiilor privind durabilitatea prin cuvinte precum:

„calitate”, „asigurare”, „credibilitate”. Cu toate acestea, cuvântul „determinanți” are cele mai multe apariții (92). Acesta are 2.876 de legături și o forță totală a legăturilor de 1.496 și se referă la diferiți factori care ar putea afecta procesul de raportare, modificând astfel opinia de asigurare.

Alte lucrări de cercetare care includ analize bibliometrice sugerează, de asemenea, existența unei lacune în literatura de specialitate în ceea ce privește raportarea elementelor de mediu, sociale și de guvernare (Ellili, 2024). Același studiu susține importanța adaptării constante la schimbările în materie de cerințe de raportare, practici de durabilitate și creștere economică. Totodată, Osobajo et al. (2022) menționează importanța menținerii relațiilor eficiente cu stakeholderii companiilor, tocmai pentru a atinge un echilibru între prosperitate economică, practici eficiente în materie de mediu și echitate din punct de vedere social. Cele mai implicate țări în procesul de cercetare sunt reprezentate de ariile geografice anglo-americană și europeană (Teh, 2024), așa cum se observă și din rezultatele obținute în cadrul hărții prezentate în **Figura nr. 6** a acestui articol.

Concluzii

Prin intermediul revizuirii literaturii de specialitate și analizei bibliometrice efectuate în această lucrare de cercetare, se evidențiază importanța și necesitatea imperativă a raportării privind durabilitatea. Întrucât întreprinderile interacționează constant între ele și fac parte dintr-o economie circulară, ele plasează subiectele de mediu, sociale și de guvernare în centrul atenției atât când vine vorba de propriile activități, cât și în cazul deciziilor luate de stakeholderi. Principalul scop al acestui articol este de a sublinia necesitatea raportării asupra dezvoltării durabile ca parte a raportului de management și, de asemenea, de a oferi o imagine clară a evoluției cadrelor de raportare. În plus, focusul lucrării se află și pe implementarea ESRS prin intermediul CSRD.

Fiecare dintre cele trei componente ale acronimului „ESG” joacă un rol semnificativ pentru companii, asigurând buna desfășurare a activităților acestora. Probabil că subiectul cel mai dezbătut este reprezentat de componenta de mediu în orice industrie, deoarece aceasta poate provoca daune serioase resurselor naturale indispensabile producției. Resursele marine, de sol și de aer ar trebui să fie cât mai bine protejate pentru a putea beneficia de acestea pentru o perioadă îndelungată de timp.

Componenta socială este legată atât de proprii angajați, cât și de comunitățile afectate, care joacă un rol crucial pentru companii. Cu cât un angajat se simte mai apreciat cu atât acesta aduce mai multe beneficii firmei prin activitățile sale prospere. De asemenea, în scopul sprijinirii siguranței și sănătății comunităților care sunt afectate de activitățile companiilor, au fost implementate mai multe politici pentru conservarea naturii și biodiversității. Cu toate acestea, politicile și strategiile nu ar putea fi adoptate și respectate fără o guvernare eficientă. O conduită profesională solidă este integrată în cultura corporativă a fiecărei companii și este răspândită în rândul principalelor părți interesate, cum ar fi furnizorii sau clienții.

O primă concluzie care rezultă în urma sintezei asupra literaturii efectuate în acest articol este faptul că Standardele europene de raportare privind durabilitatea sunt într-o continuă schimbare, îngreunând înțelegerea și utilizarea acestora. Din acest motiv, la începutul anului 2025 au apărut două noi seturi actualizate de reglementări care au menirea de a diminua cantitatea cerințelor de prezentare și de a facilita tranziția către CSRD. Întrucât cerințele ESRS actuale sunt riguroase și uneori ambigue, Comisia Europeană a propus o alternativă „omnibus” pentru simplificarea acestora. În prezent, documentul se află la nivel de propunere, creând și mai multă incertitudine pentru companiile care au demarat deja procedurile necesare pentru implementarea raportării privind sustenabilitatea. Cu toate că a fost creată pentru a reduce cerințele de prezentare și numărul companiilor care intră sub incidența CSRD, noua propunere de simplificare trebuie să treacă de mai multe aprobări din partea Parlamentului European și a Consiliului pentru a putea fi pusă în aplicare.

A doua concluzie este bazată pe analiza bibliometrică efectuată asupra eșantionului de 1.157 articole din baza de date Web of Science. Hărțile științifice generate indică un număr crescut de articole privind raportarea de durabilitate și subiectele ESG, dar un interes mai scăzut acordat noilor reglementări, CSRD sau ESRS. Acest lucru conduce la o lacună în literatura de specialitate, care se transpune și în incertitudini în rândul practicienilor. Având în vedere schimbările în rândul cerințelor de raportare și nevoia constantă de informații complete și transparente, literatura de specialitate ar trebui să se adapteze și să ofere mai multe orientări sau îndrumări de punere în practică pentru utilizatorii interesați. În plus, cu toate că multitudinea de colaborări între diferiți autori există la un

nivel înalt, totuși numărul țărilor în care sustenabilitatea reprezintă un subiect de interes este redus. Treptat, teritoriile cu economii mai puțin dezvoltate ar trebui să integreze în cadrul practicilor acestora conceptul de durabilitate. Acest proces este subliniat și în Obiectivele de dezvoltare durabilă: „ODD 10 - Reducerea inegalităților” și „ODD 17 - Parteneriate pentru obiective”.

Printre limitele acestui studiu se pot considera folosirea unei singure surse de baze de date, Web of Science, precum și filtrele aplicate asupra acesteia. Chiar dacă WoS este cea mai complexă și utilizată bază de date în rândul cercetătorilor, este posibil ca aceasta să nu cuprindă toate articolele scrise pe tema selectată. Pe lângă aceasta, filtrele aplicate au restrâns și mai mult analiza, în special perioada analizată sau tipul de document. Perioada selectată ar putea omite cele mai

recente cercetări privind cerințele ESRS sau opinii relevante ale stakeholderilor cu privire la conținutul declarației de durabilitate.

Viitoarele direcții de cercetare pentru acest studiu constau în extinderea analizei prin combinarea bazei de date deja utilizate cu una nouă, cum ar fi Scopus, în vederea maximizării acurateței rezultatelor. Această metodă ar putea asigura o concluzie mai precisă cu privire la practicile de raportare și abordarea generală a societăților. În plus, expresia booleană poate fi îmbunătățită prin adăugarea de cuvinte cheie legate de misiunile de asigurare care, începând din acest an, sunt obligatorii pentru mai multe companii. Cuvintele relevante ar putea include expresii precum „sustainability assurance”, „sustainability audit”, „limited assurance” sau „ISAE 3000”.

Bibliografie

1. Abnett, K. (2025). EU countries split over whether to delay green reporting rules, Disponibil online: https://www.reuters.com/sustainability/eu-countries-split-over-whether-delay-green-reporting-rules-2025-02-19/?utm_source [Accesat 10 martie 2025]
2. Abnett, K., Furness V. (2025). EU to pare back sustainability rules for companies, draft shows, Disponibil online: <https://www.reuters.com/sustainability/eu-pare-back-sustainability-rules-companies-draft-shows-2025-02-22/> [Accesat 10 martie 2025]
3. Accountancy Europe (2025), CSRD transposition overview, Disponibil online: <https://accountancyeurope.eu/publications/csrd-transposition-tracker/> [Accesat 12 martie 2025]
4. Alessi, L., Hirschbühl, D., & Rossi, A. (2022). A sustainability transition on the move? Evidence based on the disconnect from market fundamentals. *JRC Working Papers in Economics and Finance*. No. 2022/10.
5. Bataleblu, A. A., Rauch, E., Cochran, D. S., & Matt, D. T. (2024). Impact of european sustainability reporting standards guidelines on the design of sustainable factories and manufacturing systems. In *International Scientific-Technical Conference MANUFACTURING* (pp. 237-253). Cham: Springer Nature Switzerland, DOI: 10.1007/978-3-031-56474-1_18
6. CECCAR Business Magazine (2024), Noi reglementări referitoare la raportarea privind durabilitatea, Disponibil online: <https://www.ceccarbusinessmagazine.ro/noi-reglementari-referitoare-la-raportarea-privind-durabilitatea/a/2jeqY5XM6frlweSW1Qsk> [Accesat 12 mai 2025]
7. Cooper, S., & Michelon, G. (2022). Conceptions of materiality in sustainability reporting frameworks: Commonalities, differences and possibilities. In *Handbook of accounting and sustainability* (pp. 44-66). Edward Elgar Publishing.
8. Durand, R., Madelaine, A., Paugam, L., & Stolowy, H. (2022). ESG visualization and ESG performance evaluation: Evidence from rankings by the Dow Jones sustainability world index, *Working paper*.
9. Ellili, N. O. D. (2024). Bibliometric analysis of sustainability papers: Evidence from Environment, Development and sustainability. *Environment, development and sustainability*, 26(4), 8183-8209, <https://doi.org/10.1007/s10668-023-03067-6>
10. European Commission. (2023). *Commission Delegated Regulation (EU) 2023/2772 of 31 July 2023 supplementing Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council as regards sustainability reporting standards (European Sustainability Reporting Standards, ESRS)*,

- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32023R2772>
11. European Union. (2022). Directive (EU) 2022/2464 of the European parliament and of the council of 14 December 2022 amending directive 2013/34/EU, directive 2004/109/EC, directive 2006/43/EC and regulation (EU) no 537/2014, as regards corporate sustainability reporting, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32022L2464#enc_1
  12. Faqih, A., & Kramer, R. (2024). The Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD): An Effective Approach to Implementation. *Diponegoro Journal of Accounting*, 13(4).
  13. Fometescu, A., & Hațegan, C. D. (2023). Non-financial information reporting: literature review in a bibliometric examination. *The Journal of Financial Studies*, 8, 67-80, DOI: 10.55654/JFS.2023.SP.18
  14. Greenomy (2025), Navigating the New Omnibus Proposal: Key Updates & Implications, https://app.livestorm.co/greenomy/navigating-the-new-omnibus-regulation-key-updates-and-implications/live?s=49fb5313-1e04-4390-956d-5a8313a77139#
  15. Hummel, K., & Jobst, D. (2024). An overview of corporate sustainability reporting legislation in the European Union. *Accounting in Europe*, 21(3), 320-355, <https://doi.org/10.1080/17449480.2024.2312145>
  16. KPMG (2024). Survey of Sustainability Reporting 2024: The move to mandatory reporting, Disponibil online: <https://kpmg.com/dk/en/home/insights/2024/11/survey-of-sustainability-reporting-2024.html> [Accesat 31 martie 2025]
  17. Leal Filho, W., Wall, T., Williams, K., Dinis, M. A. P., Martin, R. M. F., Mazhar, M., & Gatto, A. (2025). European sustainability reporting standards: An assessment of requirements and preparedness of EU companies. *Journal of Environmental Management*, 380, 125008, <https://doi.org/10.1016/j.jenvman.2025.125008>
  18. Manes-Rossi, F., Tiron-Tudor, A., Nicolò, G., & Zanellato, G. (2018). Ensuring more sustainable reporting in Europe using non-financial disclosure - De facto and de jure evidence. *Sustainability*, 10(4), 1162.
  19. Martínez-Torres, V. (2024). Regulatory Developments on Sustainability Issues in Light of Delegated Regulation (EU) 2023/2772. *Review of European & Comparative Law*, Vol. 58, nr. 3, pp. 223-239, <https://doi.org/10.31743/recl.17459>
  20. Ministry of Finance. (2024) Order no. 85/2024 on the amendment and completion of certain accounting regulation, <https://legislatie.just.ro/public/DetaliiDocument/278502>
  21. Osobajo, O. A., Oke, A., Lawani, A., Omotayo, T. S., Ndubuka-McCallum, N., & Obi, L. (2022). Providing a roadmap for future research agenda: A bibliometric literature review of sustainability performance reporting (SPR). *Sustainability*, 14(14), 8523
  22. Öztürk, O., Kocaman, R., & Kanbach, D. K. (2024). How to design bibliometric research: an overview and a framework proposal. *Review of managerial science*, 18(11), 3333-3361, <https://doi.org/10.1007/s11846-024-00738-0>
  23. Parrondo, L. (2024). EFRAG roadmap for new developments in ERS reporting. In *Research Handbook on Financial Accounting*, pp. 138-155, Edward Elgar Publishing, <https://doi.org/10.4337/9781803920597.00016>
  24. PwC (2021). ESG reporting and preparation of a Sustainability Report, Disponibil online: <https://www.pwc.com/sk/en/environmental-social-and-corporate-governance-esg/esg-reporting.html> [Accesat 31 martie 2025]
  25. Stolowy, H., & Paugam, L. (2018). The expansion of non-financial reporting: an exploratory study. *Accounting and Business Research*, 48(5), 525-548, <https://doi.org/10.1080/00014788.2018.1470141>
  26. Stolowy, H., & Paugam, L. (2023). Sustainability reporting: Is convergence possible?. *Accounting in Europe*, 20(2), 139-165, <https://doi.org/10.1080/17449480.2023.2189016>
  27. Teh, D., & Khan, T. (2024). Sustainability-Focused Accounting, Management, and Governance Research: A Bibliometric Analysis. *Sustainability*, 16(23), 10435, <https://doi.org/10.3390/su162310435>
  28. Tsalis, T. A., Malamateniou, K. E., Koulouriotis, D., & Nikolaou, I. E. (2020). New challenges for corporate sustainability reporting: United Nations' 2030 Agenda for sustainable development and the sustainable development goals. *Corporate Social Responsibility*

- and Environmental Management*, 27(4), 1617-1629.
DOI: 10.1002/csr.1910
29. Tsang, A., Frost, T., & Cao, H. (2023). Environmental, social, and governance (ESG) disclosure: A literature review. *The British Accounting Review*, 55(1), 101149, <https://doi.org/10.1016/j.bar.2022.101149>
30. Van Eck, N., & Waltman, L. (2010). Software survey: VOSviewer, a computer program for bibliometric mapping. *Scientometrics*, 84(2), 523-538, DOI 10.1007/s11192-009-0146-3